

Силабус курсу

СОЛЬФЕДЖІО

Освітній ступінь «Бакалавр».

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво».

Освітньо-професійна програма «Інструментальне виконавство (за видами)»

Рік навчання: I, II, III, IV Семестр: I, II, III, IV, V, VI, VII

Кількість кредитів: 12.

Мова викладання: українська.

Керівник курсу

Супрун Олена Володимирівна, доктор філософії, викладач музично-теоретичних дисциплін.

Контактна інформація: hesu61066@gmail.com

Прореквізити та постреквізити дисципліни

• Прореквізити дисципліни:

ОК 10 Теорія музики
ОК 18 Фах (за видами)

• **Постреквізити дисципліни:** ОК13 Аналіз музичних творів, ОК 15 Диригування, ОК 21 Методика викладання фахових дисциплін (за видами), ОК 22 Методика і практика роботи з ансамблем, ОК 23 Методико-виконавський аналіз педрепертуару, ОК 26 Камерний ансамбль, ОК 28 Оркестровий клас, ОК 29 Вивчення оркестрових (ансамблевих) партій, ОК 31 Педагогічна практика.

Призначення дисципліни

Дисципліна “Сольфеджіо” належить до дисциплін професійного спрямування й призначена сформувати в студентів **комплекс професійних практичних навичок**, а саме розвинути музичний слух, музичну пам’ять, сформувати навички чистого інтонування, читання з аркуша одноголосного та багатоголосного нотного тексту, розвинути творчий потенціал. Все це є ваговою складовою формування професійного музиканта-виконавця.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Сольфеджіо» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК 2,3,7,8,11,12. СК 4,6,10,11,13.

- **ЗК2** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК3** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК7** Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК11** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК12** Здатність працювати автономно.

- **СК4** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- **СК6** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- **СК10** Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- **СК11** Здатність оперувати професійною термінологією.
- **СК13** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Метою вивчення навчальної дисципліни “Сольфеджіо” є формування вільної слухової орієнтації в музичному матеріалі, уміння слухати та сприймати музику в усіх її компонентах.

Зміст і структура курсу

Протягом семи семестрів вивчення навчальної дисципліни “Сольфеджіо” студенти закріплюють та поглиблюють знання, вдосконалюють вміння та навички, а саме роботу з видами мажору та мінору, діатонічними та народними ладами, акордами терцієвої будови, простими та складними розмірами, базовими ритмічними групами, діатонікою та хроматикою, покращують навички транспозиції, співу одно- та багатоголосся, написання творчих завдань, диктанту, визначення на слух елементів музичної мови.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 360					
	Форма навчання: денна					
	у тому числі					
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуал	самостійна робота
	360		224			166
МОДУЛЬ 1						

Змістовий модуль 1. Натуральний мажор. Тональності з одним знаком при ключі.

Тема 1. Завдання курсу сольфеджіо. Запис і читання нот в скрипковому ключі. Сольмізація в розмірі 2/4. Тактування.	2		2			
Тема 2. Мажорний лад. Г ама С – сіиг, стійкі та нестійкі ступені 3 розв'язанням. Ладотонаційні вправи, спів тами різними ритмічними фігурами.	2		2			
Тема 3. Підбір мелодій на фортепіано з наступним записом. Тон. Півтон. Секвенції з секунд, терцій. Ланцюжок із ступенів. Сольфеджування мелодій зі стрибками на стійкі інтервали. Затакт. Інтервали: ч.І, ч.8.	6		4			2
Тема 4. Паузи. Ритмічні вправи з застосуванням пауз в розмірі 2/4. Інтервали ч.5. розмір 3/4. Простукування метричної сітки під час звучання музики. Визначення розміру. Ритмічний диктант.	6		4			2
Тема 5. Мажорні тональності з одним знаком при ключі. Розміри 2/4, 3/4. Транспонування, підбір знайомих мелодій в нових тональностях. Інтервали: в.3, ч.І, ч.8, ч.5	6		4			2
Разом за змістовим модулем 1	22		16			6

Змістовий модуль 2. Натуральний і гармонічний мінор. Тональності з двома знаками при ключі.

Тема 6. Розмір 4/4. Диригування під музику, Визначення розміру. Написання мелодії на заданий ритмічний малюнок в розмірі 4/4.	4		2			2
---	---	--	---	--	--	---

Тема 7 Тональність а – moll. Ступені мінору, їх властивості. Визначення членування музики в нотному тексті. Інтервали в.3, м.3	4		2			2
Тема 8 Четвертна нота з крапкою. Простукування та запис різних ритмічних фігур.	4		2			2
Тема 9 Мажорні та мінорні тональності з одним ключовим знаком. Тетрахорди. Творчі завдання. Інтервал ч.4.	6		4			2
Тема 10 Розмір 3/8. Метро- ритмічні вправи, сольмізація, диригування під музику. Ритмічний диктант. Мажорний та Мінорний тризвуки.	4		2			2
Тема 11 Мажорні та мінорні тональності з двома ключовими знаками. Читання нот. Транспонування на секунду. Визначення тональності. Інтервали м.2, в.2. Головні тризвуки ладу з оберненнями. Інтервали м.6, в.6. Мелодія народної пісні в куплетній формі.	4		2			2
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовим модулем 2	28		16			12
Усього годин за модулем 1	50		32			18
2 семестр						
МОДУЛЬ 2						
Змістовий модуль 3. Мажорні і мінорні тональності з трьома ключовими знаками.						
Тема 12 Тональності мажору і мінору до двох знаків при ключі. Інтервали в ладу і від звуків. Головні тризвуки та їх обернення.	4		2			2

Тема 13 Ритмічні групи: чверть і дві восьмі, восьма і дві шістнадцяті. Ритмічні диктанти. Сольмізація, аналіз сольфеджованих вправ на слух, поняття цезури і повтору в мелодії.	4		2			2
Тема 14 Мажорні і мінорні тональності з трьома знаками при ключі. Підбір знайомих мелодій в даних тональностях. Творчі вправи. Інтервали м.7, в.7.	6		4			2
Тема 15 Перемінний лад. Сольфеджування двоголосних вправ з епізодичним розходженням голосів в терцію і ч.5.Визначення на слух ступенів в різних октавах, гам, послідовностей тризвуків і обернень. Побудова та інтонування тризвуків і їх обернень від звука	6		4			2
Тема 16 Пунктирний ритм. Значення пунктирного ритму в маршовій та танцювальній музиці.	4		2			2
Тема17 Тритони натурального мажору і мінору з розв'язанням в вивчених тональностях. Двоголосся. Спів двоголосних вправ в терцію, гармонічних інтервалів в ладу і поза ладом. Написання другого голосу до даної мелодії.	6		4			2
Разом за змістовим модулем 3	30		18			12
Змістовий модуль 4. Тональності з чотирма ключовими знаками.						
Тема 18 Тональності мажору і мінору до 4-х знаків при ключі.Послідовність інтервалів та акордів. Слуховий аналіз. Диктант на ступенях головних тризвуків. Характерні інтервали в мажорі і мінорі.	6		4			2
Тема 19 Інтервали секста і септіма. Двоголосся. Тритони натурального і гармонічного мажору і мінору. Інтонування гармонічно і мелодично, визначення на слух. Творчі завдання.	6		4			2

Тема 20 Тональності мажору і мінору з трьома і чотирма ключовими знаками. Інтонування ступенів і ланцюжка з застосуванням хроматизмів. Диктант.	4		2			2
Тема 21 Розмір 6/8 та ритмічна група чверть і дві шістнадцяті. Ритмічні вправи та ритмічний диктант. Написання мелодії на заданий ритмічний малюнок. Простукування ритмічних вправ на 2-х нотних станах або 2-х рядках. Інтонування 2-х болося. Диктант. Дуети 3 класичного репертуару.	6		4			2
Тема 22 Послідовності тризвуків та їх обернень від звуку та в тональності. Форма – період. Д ₇ в основному виді.	6		4			2
Тема 23 Синкопа. Види синкопи, її значення в музиці. Простукування синкопи та визначення на слух під час звучання музики. Ритмічні завдання.	4		2			2
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовим модулем 4	34		22			12
Усього годин за модулем 2	64		40			24
3-й семестр МОДУЛЬ 3						
Змістовий модуль 5. Тональності до п'яти знаків при ключі. Д₇ з оберненнями.						
Тема 24 Гами до 4-х знаків при ключі. Д ₇ з розв'язанням від звуку та в тональностях. Мінор з натуральним ввідним звуком, як елемент зв'язку з бараллельною тональністю. Двоголосся.	6		4			2
Тема 25 Мажорні і мінорні тональності з 5-ю знаками при ключі. Акордові послідовності в тональностях. Обернення Д ₇ . Мелодичний диктант. Зменшений і збільшений тризвуки. Написання простих підголосків до мелодій народних пісень.	8		6			2

Тема 26 Тріоль. Більш складні ритмічні вправи. Синкопа між тактова, з паузою. Ритмічні диктанти. Творчі завдання. Спів 2-х голосних вправ.	6		4			2
Разом за змістовим модулем 5	20		14			6
Змістовий модуль 6. Септакорди VII та II ступенів. Акордові послідовності						
Тема 27 Септакорди VII та II ступенів. Інтонування в тональностях мажору і мінору з розв'язанням в тоніку двома способами. Акордові послідовності в тісному та широкому розташуванні. Мелодичний диктант. 2-х і 3-х частинна форма в творах. Визначення на слух	10		8			2
Тема 28 Гармонічний мажор. Спів одноголосних прикладів з транспонуванням. Підбір акомпанементу. Двоголосні вправи.	4		2			2
Тема 29 Розміри 6/8 і 6/4. Сольмізація прикладів в даних розмірах, сольфеджування вправ. Ритмічний диктант. Творчі завдання.	4		2			2
Тема 30 Спів канонів в двоголосі. Прості і складні розміри. Виконання другого голосу на фортепіано. Написання канону до мелодії. Слуховий аналіз. Диктант.	4		2			2
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовим модулем 6	24		16			8
Усього годин за модулем 3	44		30			14
4-й семестр МОДУЛЬ 4						

Змістовий модуль 7. Двоголосся. Акорди від звука

<p>Тема 31 Імітаційне двоголосся в сольфеджуванні. Приклади із класики або народних пісень. Визначення на слух куплетно-варіаційної, простої 2-х, 3-х частинної форми. Акорди з розв'язанням від звука і в послідовностях. Спів по вертикалі і горизонталі. Романси з супроводом.</p>	6		4			2
<p>Тема 32 Двоголосні приклади більш складного виду. Ознайомлення з 3-х і 4-х голоссям. Аналіз прикладів. Диктант. Більш складні ритмічні фігури (синкопи, тріолі) в розмірах 2/4, 3/4, 4/4. Простукування ритмічних фігур в два рядки, ритмічний диктант.</p>	6		4			2
<p>Тема 33 Темброві диктанти в розмірах 3/8, 6/8. Спів гармонічних зворотів в 3-х і 4-х голосі.</p>	2		2			
<p>Тема 34 Д₇, УП₇, П₇ та їх обернення 3 розв'язанням двома способами в тоніку. послідовності акордів, спів по вертикалі і горизонталі. Диктанти.</p>	10		8			2
<p>Разом за змістовим модулем 7</p>	24		18			6
Змістовий модуль 8. Хроматизм, відхилення. Хроматичні інтервали.						
<p>Тема 35 Хроматизм, відхилення та модуляція простого типу. Інтонування канонів, імітацій. Написання підголосків до мелодій народних пісень. Самодиктант.</p>	6		4			2
<p>Тема 36 Складні розміри 6/8, 6/4, 9/8. Використання їх в музиці.</p>	4		2			2
<p>Тема 37 Семиступеневі лади народної музики. Пентатоніка мажорна і мінорна, аналіз прикладів. Слуховий аналіз.</p>	6		4			2

Тема 38 Творчі завдання: написання мелодій в стилі українських народних пісень двох і триголосний виклад мелодій. Фактурний акомпанемент.	4		2			2
Тема 39 Відхилення і модуляція в тональності I ступеня спорідненості. Форма рондо в музиці.	6		4			2
Тема 40 Хроматичні інтервали в мажорі і мінорі. Мелодичний диктант. Слуховий аналіз.	4		2			2
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовим модулем 8	32		20			12
Усього годин за модулем 4	56		38			18

**5-й семестр
МОДУЛЬ 5**

Змістовий модуль 9. Ритмічні складності. Ввідні септакорди. Акомпанемент.

Тема 41 Написання і спів акордових послідовностей. Ритмічні труднощі з синкопами, тріолями і залігованими нотами, простукування одно і двох рядкових ритмів. Ритмічні диктанти.	6		4			2
Тема 42 Характерні інтервали гармонічного мажору і мінору. Написання одноголосних мелодій на заданий розмір.	6		4			2
Тема 43 Зменшений тризвук з розв'язанням. Ввідні септакорди (малий і зменшений) з розв'язанням в тоніку двома способами. Тональності з шістьма знаками при ключі. Написання другого голосу до заданої мелодії. Підбір акомпанементу.	6		4			2

Тема 44 Сольфеджування триголосних прикладів. Аналіз акордових послідовностей. Тритони в натуральному і гармонічному мажорі і мінорі. Визначення на слух форми прослуханого твору. Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонізація одноголосної мелодії. Акомпанемент	6		4			2
Разом за змістовим модулем 9	24		16			8

Змістовий модуль 10. Акордові послідовності. Спів з акомпанементом. Диктанти.

Тема 45 Використання всіх видів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів. Простукування одно і дворядкових ритмів. Підголосне та канонічне двоголосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням "педальних" звуків, рухом паралельними терціями або секстами.	4		2			2
Тема 46 Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Визначення на слух акордів та гармонічних послідовностей.	4		2			2
Тема 47 "Оригінальні" тональності 6-7 ключових знаків. Диктанти в цих тональностях. Д7 і його обернення.	4		2			2
Тема 48 Змішані розміри 5/4, 7/4. Диригування під музику 2-ма способами. Ритмічний диктант.	4		2			2
Тема 49 УП7 (малий і зменшений). Можливі варіанти розв'язання. Акордові послідовності, спів по вертикалі і горизонталі.	6		2			4
Тема 50 Контрастна поліфонія. Обробка народних мелодій для 2-х голосного хору. Хроматизм в одноголосі. Диктанти.	4		2			2

Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовим модулем 10	28		14			14
Усього годин за модулем 5	52		30			22
6-й семестр МОДУЛЬ 6						
Змістовий модуль 11. Спів з акомпанементом. Відхилення і модуляція в споріднені тональності						
Тема 51 Складні розміри 9/8 і 12/8 та пермінні (в народних піснях). Ритмічна сольмізація в одно і двоголоссі. Простукування ритмічних вправ (одно і дворядкових).	4		2			2
Тема 52 Септакорди II ступеня в тональностях кварто-квінтового кола. Створення в класі імпровізацій верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів, хроматизм, відхилення і модуляція в споріднені тональності.	6		4			2
Тема 53 Спів романсів, дуетів з супроводом, фактурний акомпанемент. Чотириголосний диктант - запис по цифровці. Лади народної музики та пентатоніки.	4		2			2
Тема 54 Спів пісень і романсів з акомпанементом по цифровці. Розшифровка літерного запису акордів. Творчі завдання: написання мелодій з акомпанементом на заданий текст. Проведення студентами різних етапів уроку (настроювання, перевірка д/з, слуховий аналіз, читання з аркуша тощо)	4		2			2
Тема 55 Розміри 2/2 і 3/2 в різних темпах.	4		4			
Разом за змістовим модулем 11	22		14			8
Змістовий модуль 12. Ансамблевий спів. Визначення на слух. Творчі вправи.						

Тема 56 Фуговані форми в сольфеджуванні 2- х і 3-х голосні приклади. Послідовність акордів з модуляцією в споріднені тональності в сольфеджуванні і на слух. Поглиблення навичок розвитку музичної пам'яті і музичного уявлення імітацій та інтервалів, рух акордами. Сприйняття та запам'ятовування зразків народної музики.	4		2			2
Тема 57 Ансамблевий спів дуетів і тріо. Триголосні вправи гомофонно-гармонічного складу.	6		4			2
Тема 58 Робота з камертоном. Запис тембрових диктантів та вправ на слух. Триголосся підголосного складу, ритмічні труднощі.	6		4			2
Тема 59 Інтонаційні вправи більш складного рівня: хроматичні інтервали, послідовності інтервалів, акордів з модуляцією і відхиленнями. Визначення на слух складних інтервалів. Використання в диктантах відхилень (модуляцій) в тональності I ступеня спорідненості.	6		4			2
Тема 60 Творчі завдання: складання романсів та пісень на заданий текст. Сольфеджування вправ з акомпанементом інструментального складу. Усні анотації до прикладів.	6		4			2
Тема 61 Творчі вправи з використанням підголосків, відхилень, модуляцій, хроматизмів. Закріплення пройденого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз.	4		2			2
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовим модулем 12	34		22			12

Усього годин за модулем 6	56		36			20
7-й семестр МОДУЛЬ 7						
Змістовий модуль 13. Тональності з 7-ма знаками при ключі.						
Тема 62 Написання і спів акордових послідовностей одноголосних мелодій на заданий розмір 2-х і 3-х голосні приклади та їх музично-теоретичний аналіз. Тональності з сьома знаками при ключі, написання другого голосу до даної мелодії. Підбір акомпанементу.	6		4			2
Тема 63 Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонічний спів прикладів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів, простукування одно і Двохрядкових ритмів. Транспонування вивчених мелодій (напам'ять) внутрішнім слухом. "Оригінальні" тональності 6 -7 знаків при ключі. Ввідні септакорди з оберненнями та розв'язанням двома варіантами.	6		4			2
Тема 64 Канонічне 2-х голосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням звуків рухом паралельними терціями і секстами. Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Слуховий аналіз акордів та послідовностей.	4		2			2
Разом за змістовим модулем 13	16		10			6
Змістовий модуль 14.						
Лади народної музики. Імпровізації. Мелодичний диктант.						

Тема 65 Змішані розміри 5/4 і 7/4. Диригування під час звучання музики двома голосами. Ритмічний диктант. П7 та його обернення з розв'язанням двома варіантами.	6		4			2
Тема 66 Контрастна поліфонія, обробка народних мелодій для двоголосного хору "а сарреїа"	4		4			
Тема 67 Хроматизм в одноголосі. Акордові послідовності -спів по вертикалі і горизонталі. Імпровізація верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів.	4		2			2
Тема 68 Закріплення попередніх знань по темі "Лади народної музики та пентатоніки".	2		2			
Тема 69 Закріплення пройденого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз. Диктант.	2		2			
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовим модулем 14	20		16			4
Усього годин Модулем 7	36		26			10
Усього годин	360		224			136

Самостійна робота проводиться студентами щотижнево і спрямована на закріплення пройденого на практичних заняттях матеріалу. Кількість годин на виконання — 136. Поточний контроль однієї теми здійснюється на наступному занятті.

Політика навчальної дисципліни

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є іспити (заліки), що включають індивідуальне опитування, спів елементів музичної мови, спів з акомпанементом, слуховий аналіз в ладу та поза ладом, читання з аркушу, письмову роботу (написання одно-, двоголосного диктанту, написання гармонічної послідовності). Формами контролю знань студентів є поточний, підсумковий модульний, семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Поточний контроль передбачає оцінювання рівня теоретичної підготовки із зазначеної теми, опрацьованої як під час занять так і самостійно, шляхом індивідуального або групового опитування чи тестових завдань, а також набутих практичних навичок під час виконання завдань з слухового аналізу (в ладу (акордові послідовності) та поза ладом), співу з аркуша, співу з акомпанементом, письмової роботи (запису одно- чи двоголосного диктанта, створення мелодій (одноголосних, двоголосних), написання гармонічних послідовностей, ланцюжків інтервалів).

Політика оцінювання: Максимальна кількість балів з дисципліни «Сольфеджіо» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться по опрацюванню кожної нової Теми (кожні 2 уроки) впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів. За кожну тему студент може бути оціненим 1-2 рази. Максимальний бал поточного контролю становить 75 балів.

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або невідповідні домашні завдання кількість балів знижується.

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через індивідуальне опитування, спів елементів музичної мови, спів з акомпанементом, читання з аркушу, слуховий аналіз в ладу та поза ладом, письмову роботу (написання одно- чи двоголосного диктанта, написання гармонічної послідовності).

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) та стабільно виконував всі види навчальної роботи, шукав та опрацьовував додаткові теоретичні та практичні матеріали протягом семестру, може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1-25 балів.

Політика перескладання. Перескладання змістовного модуля здійснюється за бажанням студента один раз зі зниженням оцінки на один бал від отриманого результату за п'ятибальною системою оцінювання. Перескладання змістовного модуля відбувається з дозволу керівника курсу за наявності поважних причин.

Перескладання модуля здійснюється за бажанням студента один раз з дозволу навчальної частини за наявності поважних причин, оцінюється за 20 бальною шкалою. Загальний підсумок за курс визначається шляхом додавання балів за всіма видами контролю з подальшим переведенням в національну, 100 – бальну та європейської кредитно-трансферну систему.

Політика академічної доброчесності. Списування під час поточних занять, контрольних робіт та екзамену заборонені.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або невідповідні домашні завдання кількість балів знижується¹.

Рекомендована література

Основна література:

1. Афоніна О. С., Баранова В.О. Сольфеджіо на основі сучасної джазової та естрадної музики. Україна, 2013
2. Барська З. Гармонічне сольфеджіо. На основі української музики. Навчальна книга – Богдан, 2018
3. Булгаков Ю., Дубінін І., Малиновська І., Сенченкова Т., Шукайло Л.. Музичні диктанти. Одноголосся та двоголосся. Мелосвіт, 2007 рік
4. Виноградов В.С. Гармонія і сольфеджіо. Музична Україна, 2003
5. Козинська К., Сольфеджіо на матеріалі класичних мелодій Мелосвіт, 2017
6. Михайловська Р.С.Музичні диктанти?... No problem!. Мелосвіт, 2020
7. Писаревський А. Сольфеджіо. Київ, 1963.
8. Смаглій Г. Сольфеджіо: Підручник. У 4 ч. Факт, 2004 р.
9. Сольфеджіо на основі українських народних пісень. Музична Україна, 2013 р.
10. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти. Академія, 2017

Додаткова література:

1. Афоніна О.С. Сольфеджіо (6-7кл.). К.: Мелосвіт, 2006.
2. Серебряний М. Сольфеджіо на ритмоінтонаційній основі сучасної естрадної музики. Київ, «Музична Україна», 1987.
3. Ходоровська І.М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів/мультимедійний посібник. К.,2014.

Збірки музичних диктантів:

1. Блинський Є., Олендарьов В. Музичний диктант. Київ, «Музична Україна», 1976.
2. Лемішко М. Музичні диктанти (Одно-три голосні). Львів, 2022
3. Писаревський А. Музичний диктант. Посібник для музичних шкіл і музичних училищ. Київ, 1959

¹ Дивитись таблицю «Підсумковий модульний контроль від 1-25 балів» робочої програми ОК 11 «Сольфеджіо».